

PILAT Tekniklerine İlişkin Ayrıntılı Talimatlar

1) Dinleyin ve Karşılık Verin (Listen and Respond)

Yeni kelimeleri ve fiil eklerini anlama ve öğrenme

Ba langıçta, konu maksızın, kelime anlama üzerinde çalışmak isteyebilirsiniz. Bu mümkündür; size uygun olan dengeyi bulun. Aşağıda tarif edilen süreçte yer alan ilk adımlarda, konu maksızın anlamaya çalışın. Yeni kelimeyi (veya fiil ekli), ilk 3 adımı tereddütsüz çalışacak şekilde kavradıktan sonra, son 3 adıma geçmek isteyebilirsiniz. Onlar, ilk üç adımla hemen hemen aynı olup, sadece yüksek sesle tekrarlama eklenmiştir (3. ve 6. adımlar arasındaki farkı not ediniz).

1.-3. Adımlar: Sadece Dinleme - kelimeyi veya ekli ve onun uygun telaffuzunu öğrenme

→ 1. Adım: Bir resmi, kalem veya kartı gösteriyorsunuz ve yardımcınız, ilgili kelimeyi veya ekli söylüyor. Sonra başkasını gösteriyorsunuz ve yardımcınız onu söylüyor. Gösteren kişi siz oldu için, en sık tekrarladığınız kelimeleri siz kontrol edersiniz (çünkü ne kadar çok hatırladığınızı ancak siz bilebilirsiniz!) Gereğinden fazla yeni kalem birden öğrenmeye çalışarak kendinizi bunaltmayın. Thomson'un önerdiği gibi, başlangıçta iki veya üç kalem yeterli olabilir. Fiil eklerine geçtiğiniz zaman, altı "güleryüz", doğal bir sınırı gösterir. *En uzun zamanı, bu adıma harcayacaksınız.* Anlamaları/ ekleri tamamiyle bildiğiniz kanısına varıncaya kadar, sonraki adımlara geçmeyin!

→ 2. Adım: Yardımcınız bir kelime veya ekli söylüyor ve siz ilgili resmi, kalem veya kartı gösteriyorsunuz. *Eğer göstermeden önce çok sık tereddüt ederseniz, 1. Adıma geri dönün ve, en azından tereddüt ettiğiniz kelimeler üzerinde, biraz daha çalışın.*

→ 3. Adım: Yardımcınız bir resmi, kalem veya kartı gösteriyor ve ilgili kelimeyi/fiil ekli söylüyor (bazen doğru, bazen yanlış olarak: örneğin, *elmayı gösterirken üzüm* diyerek). Siz, "evet" (yes), veya "hayır" (no) diyorsunuz.

4.-6. Adımlar: Ekleri Söyleme - öğrenme sürecini takviye etme ve telaffuz alıştırmaları yapma

→ 4. Adım: Siz bir resmi, kalem veya kartı gösteriyorsunuz ve yardımcınız ilgili kelimeyi veya ekli söylüyor (1. Adımdaki gibi) ve siz o kelimeyi/ ekli, yardımcınızdan sonra tekrarlıyorsunuz. (Başlangıçta amalarında telaffuz alıştırmaları için, onu, yardımcınızla birlikte birkaç kere birbirinize söylemek isteyebilirsiniz.)

→ 5. Adım: Yardımcınız bir kelime veya ekli söylüyor ve siz ilgili resmi, kalem veya ekli gösteriyorsunuz (2. Adımdaki gibi) ve yardımcınızdan sonra tekrarlıyorsunuz (isteğe bağlı ilave tekrar).

→ 6. Adım: *Yardımcınız bir kelimeyi veya ekli gösteriyor ve siz onu söylüyorsunuz (önce yardımcınızın onu söylemesini duymadan, kendiniz telaffuz ederek)*. Yardımcınız onu söylüyor (telaffuzunuzu karşılaştırmak için) ve daha sonra siz, ihtiyaç duyduğunuz kadar çok tekrar ederek devam ediyorsunuz.

☺ bir ipucu: karşı tırmağı asgari seviyeye indirmek için:

- 1., 4. Adımlar – Siz gösteriyorsunuz, yardımcınız söylüyor
- 2., 5. Adımlar – Yardımcınız söylüyor, siz gösteriyorsunuz

➤ **UNUTMAYIN** – Hangi kelimelere/ ekillere ağırlık vermeniz gerektiğinden ve adımlar boyunca hangi hızla ilerlemeniz gerektiğinden **siz** sorumlusunuz. Eğer çok fazla veya çok uzun süre düşünmeniz gerekiyorsa, önceki adım(lar)a geri dönün ve biraz daha alıştırma yapın. Ve yardımcınızın, kendinizi rahat ve hazır hissettiğinden daha hızlı bir şekilde sizi adımlar boyunca ilerletmesine **izin vermeyiniz**. (Yardımcınız, başarıldığını ve hepsini doğru anladığınızı düşünemez; fakat kafanızın içinde olup bitenleri ve onları anlayıp anlamadığınızı veya biraz kafadan atıp atmadığınızı sadece siz bilebilirsiniz!)

2) Tek Ses Alı tırması (Single Sound Drill)

Zor seslerin telaffuzu üzerinde çalı ma

Sizi zorlayan Türkçe seslerin bir listesini çıkarın ve sonra her biri için sistematik olarak alı tırmalar hazırlayın. Seslerin sayısı sınırlı olacaktır.

Bu alı tırmaı hazırlamak için:

1. Telaffuz etmekte zorlandı ınız bir sessiz veya sesli harf seçin.
2. Ba ında, ortasında veya sonunda bu sesin yer aldı ı kelimeleri, yardımcınızdan, dü ünebildi i kadarıyla alın.
3. Bu sesin kelimelerdeki farklı yerleri kadar çok sayıda sütunlar hazırlayın ve sütunlara ilgili kelimeleri yazın. E er sesin, ba ka bir karaktere biti ik olan yeri özellikle zor bir kombinasyon olu turuyorsa, bunun için ayrı bir sütun hazırlayın.
4. Sesi dinleme, taklit etme ve telaffuz etme alı tırması yapın.

Bu alı tırmaı, bu belirli sesi dinleme, taklit ve telaffuz etme alı tırması yapmak için hazırlıyorsunuz.

Onun farklı ortamlarda alı tırmasını yapmak, o ses ile ilgili komple uygulamayı yapmanızı, özellikle onun farklı ortamlarda farklı telaffuz edilme ekli ile ilgili uygulamayı yapmanızı sa layacaktır.

Bu alı tırmanın üzerinden geçerken, bu sesi telaffuz etme yetene inizin geli mesi beklenir. Ço u durumda elde edilen sonuç, bu sesin kontrolü ve konu ma esnasında onu tereddütsüz telaffuz etme yetene idir.

Bu alı tırma için Ders Dili:

***Bu ses zor. Yardım eder misin?
Kelimeler verir misin?***

*This sound is difficult. Can you help me?
Can you give me some words?*

3) Yerine Koyma Alı tırması (Substitution Drill)

Telaffuz, akıcılık ve gramer do rulu unu iyile tirmek için bir cümleye sözcükler ve/veya gramer kalıplarını yerine koyma

Bu alı tırma, cümle kalıbına temel de i iklikleri yapmak için iyi bir yoldur.

Bu alı tırmanın düzenlenmesini göstermek için, cümleler ve “dolgular” ngilizce olarak verilmi olup tabii ki siz tamamen Türkçede çalışı yorsunuz.

Basit bir örnek:

_____ var mı?	Is there (do you have) _____?
Ekmek	bread
Salam	salami
Sucuk	sausage
Ye il zeytin	green olives
Siyah zeytin	black olives

Ço u zaman “dolgular” birden fazla yere konulabilir:

Birden yalnız tek bir bo lu a “dolguları” koyun, ve pratik iyice yapın. A a ıdaki örnekte “dolgu” olarak ilk önce belki numaraları kullanmak istersiniz; cümleyi her hangi bir numara ile kolayca söyleyebilinceye kadar çalı mak istersiniz.

(Her yerine koyma türünü akıcı ve kolay bir eilde yapabildikten sonra, bu alı tırmanın daha ileri bir ekli olarak, cümleyi her söyledi inizde birden fazla “yerine koyma” yapmaya ba layabilirsiniz. PILAT’ın *Tek Cümle Kalıbı Alı tırması*’na bkz, s. 28)

Yardımcınız bir “dolgu” sözcü ünü size parma ıyla gösterebilir ya da söyleyebilir. Bazı yardımcılar böyle alı tırmalar için “dolguları” kolay kolay bulabilecek; bazıları ise pek ba arılı olmayacaktır. Öyleyse, ba lamadan önce bir liste hazırlamanız belki iyi olur. Mümkün oldu u kadar resimler ve cisimleri kullanın.

_____dür Türkiye’de_____.	_____have been in Turkey for _____.
Bir gün(dür) yim	I one day
ki ay(dır) ler	They two months
Be sene(dir)	five years
On	ten

te ders dilini kullanan bir örnektir. yi telaffuzun maksadı ile, kök kelimelerle ba layın ve onlara ek yapın:

<i>kök</i>	<i>ço ulu</i>	<i>“nesne” sonlu ço ulu</i>
sayı	sayılar	sayıları
ses	kelimeler	kelimeleri
cümle	cümleler	cümleleri

Kalıplar:

Bu _____ söyler misiniz?

Bu sayıları söyler misiniz?
sesleri
kelimeleri
cümleleri

Would you say this/these _____?

Would you say these numbers ?
sounds
words
sentences

____-mek _____ istiyorum.

Dinlemek
Tekrarlamak
Yazmak
Cevap vermek

I want to _____.

I want to listen.
to repeat.
to write.
to answer.

4) Sayı Yazdırma (Number Dictation)

Sayıları Anlama

İlk dil projelerinizden biri, saymayı öğrenmek olmalıdır. Fakat konu madaki, fiyatlardaki, saat söylenirken vs. sayıları anlayabilmek için hâlâ epeyce anlama alıştırmalarına ihtiyacınız vardır.

Hazırlık:

Birkaç kart alın veya hazırlayın. Her bir kartın üzerine, rasgele en az 50 sayı yazın. Sayıların farklı kullanımları için (yani, düz sayılar, para, saat vs.) kart takımları hazırlayın.

İnsanlardan yardım istemek için bir cümle öğrenin; örneğin:

Bu sayıları söyler misiniz? Yazmak istiyorum.
Would you read these numbers? I want to write (them).

Size yardımcı olmak isteyen kişilerle kartları verin ve sayıları onlara okutun. Kolayca anlamakta zorluk çektiğiniz veya sürekli olarak karıştırdığınız sayıları not edin. Bu sayılarla ilgili alıştırmaya başlamak için daha fazla kartlar hazırlayın.

Alıştırmaya başla:

1. Yardımcınız sayıları rasgele gösterecek ve siz onları söylemeye çalışın.
2. Siz sayıları okuyun, yardımcınız onları yazsın.
(Onun anlayacağı şekilde telaffuz ettiniz mi?)
3. Tarihler, ağırlıklar, ölçüler, matematik, kesirler vs. ile benzer bir faaliyet yapın.
4. Çeşitli sayma sistemlerini öğrenin, yani:
birinci, ikinci, üçüncü...
tek, çift, üç misli...
birincil, ikincil, üçüncül...
ikizler, üçüzler...
vs...
5. Sayıların, ana dilinizdeki farklı kullanımları belirleyin.
6. İnsanlar parmaklarıyla nasıl sayıyorlar?

Bu faaliyet için Ders Dili:

Bu sayıları söyler misiniz? Yazmak istiyorum.
Please say these numbers. (Will you please say...)
I want to write.

6) Bana bir Soru Sor (Ask Me a Question)

Cevaplayabildi iniz veya cevaplayabilmek istedi iniz soruları tanımayı öğrenme

Bu teknik, basit soruları cevaplamaya muktedir olmanızdan sonra kullanılır.

İlk a amalarda, artık kısmen bildi iniz materyal ile çalışın. İnsanların size sorabilecekleri, cevaplarını daha önce öğrenmiş olduğunuz soruları düşünün. Onları tanımayı öğrenin, ki onları cevaplayabilesiniz. Örneğin, “2 aydır buradayım” demeyi biliyorsanız, “Ne kadar zamandır buradasın?” sorusunu tanımayı öğrenin.

1. Bir giriş sorusunun nasıl söyleneceğini öğrenin:

Bu listeden bir soru sorar mısınız? Ask me question from this list.

ve ***Bir tane daha sorar mısınız?*** Ask me another one.

Eğer isterseniz, ***Sırayla değil, rasgele*** (not in order, at random) demeyi öğrenebilirsiniz.

2. Her seferinde soruları rasgele isteyerek ve cevaplayarak, yardımcınız ile birkaç gün bunun alıştırmalarını yapın.

3. Soruları, bir kartın (veya kağıdın) üzerine yazın.

4. Soruları içeren listenizle birlikte, topkuma çıkın. Kartı bir kişiye verin ve sorulardan birini size sormasını isteyin. (Eğer giriş sorusunu kartın üzerine, diğer soruların üstüne yazarsanız, giriş sorunuzu söylemeyi öğrenmeden bile, bu tekniği kullanmaya başlayabilirsiniz.)

Daha sonra, kolaylıkla cevaplayabilmeyi istediğiniz bazı soruları belirleyerek, bu tekniği genişletebilirsiniz (örneğin otobiyografik sorular, saat-gün-tarih soruları, yer ile ilgili sorular, sizinle ilgili olup bitenler hakkında sorular vs.).

1. Bu soruların her birini yardımcınızla birlikte çalışın ve her birine yeterli bir cevap geliştirin.

2. Yardımcınız, soruları ve cevapları teybe kaydetsin.

3. Onları, yardımcınız ile ve teyp ile, takip eden birkaç gün uygulayın.

4. Sorularınızı, yukarıda tarif edildiği şekilde, topluma götürün. (Alıştırmaya yapacak başka birini bulmadan önce, herhangi bir kişiye, yaklaşık 5 taneden daha fazla soru sormasını rica etmeyi istemeyebilirsiniz!)

7) Cümle Dönü türme Alı tırması (Sentence Transformation Exercise)

Tek bir cümle alıp onu ba ka türde birçok cümleye dönü türerek, dilin yapısını anlamanıza yardımcı olmak üzere

Bu alı tırmayı hazırlamak için:

1. Bir cümle kalıbı ile ba layın. E er o pozitif bir cümle de il ise, onu pozitif bir cümleye dönü türün.
2. Onu, negatif bir cümleye dönü türün.
3. Aynı eyi, unlar için yapın: soru ekli,
4. bir emir,
5. geçmiş zaman,
6. gelecek zaman,
7. birtakım farklı ki iler,
8. vs.

Bu cümleleri yazdıktan sonra, tümüne tekrar bakın ve her bir dönü ümde neler oldu una dikkat edin. E er cümle de i ti inde ona ne oldu unu tarif edebilirsiniz, o konuda daha fazla ustalık kazanırsınız.

Sadece “*gitmek*” fiilini kullanmak suretiyle mümkün olan olasılıkların birkaçı a a ıda verilmektedir:

O gidiyor (Ben, sen, onlar vs.) *(bu örnekler ngilizcelerine tam aynı de ildir)*

Gidiyor mu?

Gidecek

Gitti

Gitmedi

Gider

Gitti mi?

Gidiyordu

Gidecekti

E er giderse...

E er gitse ...

E er gitmi se ...

E er gitseydi...

Giderdi

Gitmelidir

Gitti inde...

Giderken...

Bu prensibi alın ve her seferinde tek de i iklik yaparak ve cümlenin di er kısımlarının bu de i iklikten nasıl etkilendi ine dikkat ederek, cümleleri tamamlamak için uygulayın. O noktaya kadar ö renmi oldu unuz gramer ve kalıpları kullanın ve yeni kalıplar ö rendikçe, bu tekni i daha geni bir ekilde kullanın.

9) Ses Kar ıla tırma Alı tırmaları (Sound Contrast Drills)

Benzer sesler arasındaki farkı kontrol etmeyi öğrenme

Karı tırdı ınız sessiz ve sesli harflerin bir listesini tutmak yararlıdır; çünkü onların sesleri birbirine çok benzemekle beraber, aslında çok farklıdırlar.

Bu alı tırmayı hazırlamak için:

-) Alı tırma yapmak istedi iniz iki tane benzer, fakat belirgin bir ekilde farklı ses seçin.
-) Yardımcınızdan, bu iki sesi kar ıla tıran kelimeler alın (örne in, *rake* ve *lake*, *peak* ve *pick* gibi). Bu seslerin farklı yerlerde (yani, kelimelerin ba ında, ortasında ve sonunda) yer aldı ı kelimeler elde etmeye çalışın.
-) Bu iki sesi ayıran iki sütun hazırlayın.

Bu alı tırmayı hazırlamanızın amacı, birbirine çok benzeyen bu ses çiftlerini ayırt etme ve telaffuz etme alı tırması yapmaktır.

Bu alı tırmayı uygularken, bu sesleri ayırt edebilmeyi (yani, aradaki farkı duyabilmeyi) ve aradaki farkı do ru ekilde kontrol edebilmeyi (yani, aradaki farkı telaffuz edebilmeyi) beklersiniz.

Örnek: *a* ve *ı*'yı, veya *o* ve *ö*'yü kar ıla tırmasına yardımcı olan alı tırmalar:

1.	<i>a</i>	<i>ı</i>	2.	<i>o</i>	<i>ö</i>
	ayna	aynı		kor	kör
	kapa	kapı		on	ön
	kıza	kızı		olmak	ölmek
	adama	adamı		donmak	dönmek
	çakmak	çıkmaq		koy	köy

10) Kar ıtlar ve Takımlar (Opposites and Sets)

Belirli kelimeleri ve kavramları anlama ve uygulama

Bu, uygulaması oldukça kolay olan bir tekniktir; ancak, onu mahallede kullanabilmeniz için, ilgili materyali ö renmek biraz zaman alacaktır.

Kar ıtlar

-) Zıt anlamlı kelimelere ve bunlara tekabül eden, kendi ana dilinizden farklı olabilecek kavramlara özellikle dikkat ederek, 25-30 tane yaygın kelimededen (ve onların kolayca a ikar olan kar ıtlarından) olu an bir liste hazırlayın. (Örne in, ngilizce'de, *hard* kelimesinin zıtlarından biri *easy* (kolay), öbürü ise *soft* (yumu ak)'tır). Örne in, büyük, gürültülü, genç, uzun, zengin, sert, kazanmak, geçmi , durmak, hızlı, ön, sa , yeni, uzun, mutlu, bulmak, karanlık, siyah, gelmek, iyi, hasta, yüksek vs. gibi.
-) “Bunlardan birini söylerseniz, ben kar ıtını söylerim” ve “Bir tane daha söyler misiniz?” demeyi ö renin. Sonra bu kelimeleri ve onların kar ıtlarını, yardımcınızla birlikte prova edin. Ortaya çıkan ilginç kavramlar üzerinde konu un.

Takımlar

-) 10-15 takım kelimededen (yani, hepsi de aynı kategoriye ait olan kelimelerden) olu an bir liste hazırlayın ve her bir takımdan en az 5 kelime ö renin. Bir takımdaki herhangi bir a ırtıcı kelimeye dikkat edin.

Örnekler:

- renkler -- kırmızı, sarı, ye il, vs.
tatlar -- tatlı, ek i, acı, tuzlu, vs.
günler -- bugün, dün, yarın, vs.
bir günün parçaları -- afak vakti, sabah, ö le, ak amüstü, vs.
ev hayvanları -- köpek, kedi, ku , balık
vah i hayvanlar -- geyik, ayı, sincap, domuz, vs.
sebzeler -- mısır, pirinç, fasülye, vs.
meyveler -- portakal, üzüm, elma, vs.
ülkeler -- Amerika, Almanya, Macaristan, Mısır, vb.

-) “Bu kelimelerden birini söylerseniz, ben benzerlerini söylerim” “Bir tane daha söyler misiniz?” demeyi ö renin. Daha sonra yardımcınızla birlikte, o, takımların birinden bir kelime söyledi inde, siz 4-5 tane ba ka kelimeyi kolaylıkla söyleyebilinceye kadar çalı n. Ortaya çıkan ilginç kavramlar üzerinde konu un.

Bunlardan birini söylerseniz, ben kar ıtını söylerim.

If you say one of these (words), I will say the opposite.

Bunlardan birini söylerseniz, ben benzerlerini söylerim.

If you say one of these (words), I will say others like it.

Bir tane daha söyler misiniz?

Please say another one.

Listelerinizle, kartlar hazırlayın:

Kar tlar için, her çiftin bir kelimesini bir kartın üzerine, öbürünü ikinci kartın üzerine yazmak suretiyle 2 kart hazırlamak isteyebilirsiniz. *Takımlarınızın* kategori adlarını içeren di er bir kart hazırlayın.

Bu iki projeyi dersinizde oldukça iyi bir ekilde ö renin, sonra onları toplumda uygulayın.

lave bir adım:

Zıt anlamlı kelimeyi veya bir takımdaki di er kelimeleri vermeye ilaveten, onları bir deyi veya cümle içinde kullanın.

11) Kalem-Para Anlama (Item-Currency Comprehension)

Alı veri in önemli bir kısmı olarak, kalemlerin fiyatını ve toplam tutarı anlama

Bu teknikte, bu kalemlerin adlarını (belki zar zor) öğrenmi oldu unuz ve fiyatları (zar zor) anladığınız varsayılmaktadır. Bu tekniği, yardımcınızla bol alı tırma yapmak için kullanın.

1. Çeşitli kategorilerdeki kalemlerin resimlerini elde etmek için, resimli sözlüünüzün bazı sayfalarının her birinden 2 fotokopi alın (siyah-beyaz muhtemelen yeterlidir). Örneğin:
  - J meyveler: portakal, elma, kiraz, armut, üzüm, kavun ve diğer yerel meyvalar
  - J sebzeler: domates, salatalık, patates, kabak, patlıcan, marul, bezelye, diğer yerel sebzeler
  - J yaygın gıdalar: yumurta, peynir, ekmek, tereyağı, reçel, yoğurt ve diğer yerel gıdalar
  - J temel gıda ürünleri: un, şeker, pirinç, kahve, baharat, yulaf ezmesi, tuz, biber, sabun, diğer yerel temel gıda ürünleri
  - J et: dana eti, tavuk eti, kuzu eti, karaciğer, hamburger, diğer yerel etler
  - J hafif yiyecekler: bisküvi, çörek, pastacılık ürünleri, kek, fındık, ayçiçeği çekirdeği, fıstık, diğer yerel hafif yiyecekler
  - J içecekler: çay, kahve, ayran, cola ve diğer karbonatlı içecekler, diğer yerel içecekler
  - J kalemler: kalem, dolmakalem, kurun kalem, zarflar, mum boyalar, not defteri, gazete, kitap, diğer yerel kalemler
  - J mücevherler: yüzük, bilezik, küpe, gerdanlık, saat, diğer yerel mücevherler
  - J elbiseler: çorap, gömlek, bluz, etek, pantolon, iç çamaşırı, apka, palto, ayakkabı, diğer yerel elbiseler
  - J diğer kategoriler: kozmetik ürünleri, tuvalet ürünleri, mobilya, sanat, ev aletleri, temizlik ürünleri, aletler vs.
2. Bu kalemlerin her biri için, yardımcınızdan ortalama bir fiyat alın (burada kesinlik önemli değildir) ve fotokopilerin bir takımının üzerindeki her bir kalemin yanına o fiyatı yazın. Diğer fotokopi takımına fiyat yazmayın. Bu kalemleri kesip ayırın. Zarflar veya kalem kapakları kullanmak suretiyle, kategorileri ve “fiyatlı/fiyatsız” olanları birbirinden ayrı tutun.
3. Bir kategori seçin. *Dinle ve Kararlılık Verin* tekniğini kullanarak, gerekirse, isimleri gözden geçirin. Eğer yararlı olacaksa, bir eylem (dokunma, gösterme, alma) ekleyin.
4. *Önemli:* Yardıcınızla birlikte, kalemlerin çoğul veya bir bütün olarak mı (yani: yumurtalar, ekmek gibi) varsayılacağını, yoksa satın alınan adedin mi belirtileceğini (örneğin: 3 yumurta, 1 francala ekmek gibi) tesbit edin.

Tekniğin Kullanılması

1. Fiyatlı takımların kullanılması: Önünüze 3 resim koyun (örneğin, ekmek, tereyağı, ve reçel). Yardıcınız onlara baksın ve 3 kalemin fiyatını ve toplam tutarı söylesin (örneğin, “Ekmek 50.000 liradır, tereyağı 200.000 liradır ve reçel 500.000 liradır. Toplamı 750.000 liradır”). Not: Eğer üç kalem çok zor gelirse, iki kalem ile başlayın. Onları oldukça iyi bir şekilde öğreninceye kadar, iki veya üç kalemden oluşan takımlar seçmeye ve yardımcınızı dinlemeye devam edin.

2. Her iki resim takımının kullanılması: Yukarıdaki adımı rahatça yapabildiğiniz zaman, fiyatlı resimleri yardımcınıza verin ve e-takımı (fiyatsız) masanın üzerine serin. Yardımcınız, iki veya üç kalemi seçsin ve fiyatlarını ve toplamları, yukarıdaki gibi söylesin. *Daha kolay:* İlgili resimleri siz seçin ve önünüze serin. *Daha zor:* İlgili resimleri önünüze koyun ve sonra onların fiyatlarını ve toplam tutarı, bir kâğıt parçasının üzerine yazın. (Bu, *Dinle ve Cevapla* tekniğinin 2. adımıdır.)

Not: Yardımcınız, tek bir şey söyleyip onu anlamamanızı beklemek yerine, **tüm** ifadeyi normal hızla söylemelidir. Amacınız, tüm ifadeyi anlamaktır. Eğer bu size çok zor gelirse, iki kalem ile başlayın.

12) Monologlar (Monologues)

Temel bir dil öğrenme faaliyeti. Dil öğrenmenin ilk amaçlarında, bunu sürekli yapıyor olacaksınız.

Elkitabının Temel Metinler bölümünde, monologlar (ve bazen diyaloglar ve rol yapma) ile ilgili birçok fikir bulacaksınız. Bunları, “oldu u gibi” kullanabilirsiniz veya kendinizinkini geli tirmek için onları bir dayanak olarak kullanabilirsiniz.

Ba langıçta, kendinizden bahsetmeye a ırlık verin.

Otobiyografiniz

aileniz

geçmişiniz ve çocuklu unuz

edebiyatınız

deneyimleriniz

hayatınızdaki özel kişiler

Kişisel yaşam deneyimleri

çocukluk deneyimleri

evdeki hayat

özel olaylar; doğum günleri, tatiller, seyahatler

edebiyatınızla nasıl tanıştınız

bir fiziksel yaralanma veya engelin hikayesi

Yapmaktan hoşlandığınız şeyler

hobiler

sporlar ve edebiyat faaliyetleri

2. *A amada ilerlerken, güncel olaylardan ve insanların size sordu u sorulardan bahsedin.*

Kişisel deneyimler

Dünyadaki olaylar

Amerikalılar ___ hakkında ne düşünüyor

Siz ___ hakkında ne düşünüyorsunuz

3. *A amada, daha soyut konular hakkındaki görüşlerinizi açıklamak için, monologları kullanabileceksiniz.*

Bir Monolog Hazırlamak:

Her bir monologu, yardımcınızla konuşun

Yardımcınız onu, kendi kelimeleriyle teybe kaydetsin

Onu yazdırın (metin çok uzun olmamalıdır)

Anlamını, yardımcınızla konuşun

Monologu öğrenin. Monologunuza tamamıyla a ına oluncaya ve onu kolayca ve düzgün

bir şekilde söyleyebinceye kadar alıştırma yapın. Diliniz ilerledikçe, ezberlenen bir

şeyi papa an gibi tekrarlamak yerine, bilgileri, her seferinde de i iklikler yaparak,

doğrudan paylaşabilmelisiniz.

13) Onu Tekrar Çal (Play It Again)

Kelimelerin ötesinde yo unla tırılmı dinleme

Bir eyi anladı mızı söyledi imiz zaman, genellikle içeri ine atıf yaparız. Fakat dil, kelimelerden daha fazla bir eydir. Bu teknik, dildeki di er önemli eylere dikkat edebilmenizi sa lar.

Varsayımlar:

-) Bu teknikte, yardımcınızın kaydetmi oldu u, belirli materyale ili kin manyetik bantlara sahip oldu unuz varsayılmaktadır. Bunlar, ba langıçta, muhtemelen, sizin monologlarınızdan ve TYT diyaloglarından ibaret olacaktır. Siz ilerledikçe, banda kaydedilen her türlü materyaller elde edeceksiniz: olay tarifleri, kısa anlatımlar, kısa haber klipleri, diziler, *Senaryosu De i tirilen Diyalog*dan diyaloglar, *Aptalca- Akıllıca Sorular*'a verilen cevaplar vs.
-) Bu teknikte, o metinlerin içeri ini tam olarak anladı mız varsayılmaktadır. Bu teknik, anladıktan sonra, sıkı çalı tıktan sonra de erlidir. Bu yüzden, bu tekni in a ırlık noktası, içeri in kavranması *de ildir*.

Tekni in Kullanılması:

Daha önce ö renmi oldu unuz bir metnin manyetik bandını alın. A a ıdakiler üzerinde yo unla arak, onu tekrar tekrar dinleyin:

-) Tonlama -- Metindeki dilin genel “melodisini” (yani, sesteki ini leri ve çıkı ları) dinleyin ve ona konsantre olun. Ses ne kadar yükseliyor ve alçalıyor? Birkaç defadan sonra, bantla birlikte, “melodiyi” (yani, tonlamayı) mırıldanmaya ba layın. Daha sonra, söylerken tonlamaya özen göstermeye devam ederek, metni, bantla aynı anda söylemeye çalı ın (yani, “onu izleyin”).
-) Ritim/Vurgu -- Dilin genel “akı nı” dinleyin ve ona konsantre olun. O, kula mıza “de i ken” mi, yoksa “düzgün” mü geliyor? Hecelerin (genellikle) e it zamanlamasına dikkat edin. Daha sonra, yardımcınızın yaptı ı ekilde “akmasına” a ırlık vererek, metni bantla birlikte söylemeye çalı ın (“onu izleyin”). Türkçe'nin akı nı, ana dilinizle kar ıla tırmak yararlıdır. Hatta, Türkçe'nin ritmini kullanarak ve hatta abartarak, kendi ana dilinizde birkaç cümle söylemeye çalı ın.
-) Duraklamalar -- Dilin nerelerinde duraklamalar oldu unu ve o duraklamaların ne kadar uzun veya kısa oldu unu dinleyin ve onlara konsantre olun. Daha sonra, yardımcınızın yaptı ı ekilde duraklamalar yaparak, metni, bantla birlikte söyleyin.

Unutmayın:

Aksanınızı mümkün oldu u kadar azaltmak istersiniz. Fakat olup biteni bilinçli olarak dinlemelisiniz; e er onu do ru duymazsanız, onu do ru söylemezsiniz. Bu alı tırmalar, sizin hem daha do ru duymanıza hem de daha do ru söylemenize yardımcı olacaktır.

lave Kullanım:

Tekrar içeri in kavranmasına a ırlık verin. Bandı dinleyin ve olup biteni kafanızda canlandırarak, anlamını “görselle tirin”. Bu, dille dü ünmeye ba lama sürecinde, size ayrıca yardımcı olacaktır.

14) Kalem Tarifi/Kalem Faaliyeti (Item Description/Item Activity)

Her eyi etiketleme tekni ini geli tirmek - onu bir adım ileriye götürmek

Bu teknikte, sadece kelimelerin adları için etiketler yapmakla yetinilmeyip, her bir kaleme do al olarak uygun olan bir tarif veya faaliyet de eklenir.

*****

Kalem Tarifi:

Yapmak istedi iniz bir iki örnek göstermek suretiyle, bunu hazırlayabilirsiniz.

masanın üzerine mavi bir kitap koyun
kitabı gösterin ve **kitap** deyin
yine kitabı gösterin ve **mavi** deyin
onları birle tirerek, **kitap mavi** cümlesini yapın.

küçük bir teybi gösterin ve **teyp** deyin
yine teybi gösterin ve **küçük** deyin
Teyp küçük cümlesini söyleyin

dog	A big dog.	köpek	Büyük bir köpek.
picture	This picture is beautiful.	resim	Bu resim güzel.

Bu faaliyet için Ders Dili:

Bu ne? *What is this?*
Bir sıfat verir misin? *Can you give me a descriptive word (adjective)?*

*****

Kalem Faaliyeti:

Örnekler:

door	Open the door.	kapı	Kapıyı açın.
light	I'm turning on the light.	ı ık	I ı ı açıyorum.
window	I'm looking out the window.	pencere	Pencereden bakıyorum.

Bu faaliyet için Ders Dili:

Ne yapıyorum? *What am I doing?*

1. Kar ıtlar ile ilgili alı tırma yapın

kapı	Kapıyı açıyorum	Kapıyı kapıyorum
ı ık	I ı ı açıyorum	I ı ı kapıyorum
sofra	Sofrayı kuruyorum	Sofrayı kaldırıyorum

2. Vücutun kısımlarını adlandırarak ve onlara uygun doğal hareketleri canlandırarak, aynı faaliyeti, vücudun kısımları ile yapın,

saç	Saçımı tarıyorum
gözler	Gözlerimle görüyorum
akış	Akışımı açıyorum
boyun	Boynumu kaşıyorum
kollar	Kollarımla kucaklıyorum

3. Dilde, edatların (ile, ...da, üzerinde, vs.) nasıl kullanıldığını dikkat edin

ocak	Ocağın üzerinde yemek pişiriyorum.
masa	Masada çalışıyorum.
kağıt	Çayı, kağıtla karıştırıyorum.

4. Onu bir soru/cevap ekline dönüştürün.

Çatalla ne yaparsın?	Çatalla yerim.
Masaya ne yaparsın?	Sofrayı kurarım.
Masada ne yaparsın?	Masada yerim.
Döşemede ne yaparsın?	Döşemede oynarım.

5. vs. 😊

15) A amalı Rol Yapma Oyunu (Progressive Role Play)

Konu ma ve sözlü sunu yetene ini geli tirmek için

A. Amaç

-) Konu mada (örne in, sohbet, ö retme, vaaz verme, dua etme) do rulu u ve akıcılı ı geli tirmek
-) Ana dilini konu anların konu malarını anlamak için dinleme yoluyla kavramayı geli tirmek
-) Fosille meyi azaltmak
-) Güven olu turmak

B. Gereksinimler

-) (Yüksek-) orta veya daha yüksek yeterlilik seviyesinde ö renci
-) Ana dilini konu an en az bir yardımcı (iki yardımcı daha iyidir)
-) Bant kayıt cihazı, veya camcorder (çekim ve kaydı aynı birim içinde gerçekle tiren mini kasetli video kamera) ve VCR player

C. Zorunlu Adımlar

1. Plan

- a. Yakla ık 2-5 dakika içinde (süresi, yeterlilik seviyenize ba lıdır) en azından bir ölçüde idare edebilece inize inandı nız bir durum veya konu seçin
- b. Benimsenecek genel yakla ım da dahil olmak üzere, durumu yardımcı(lar) ile tartı m, kelimeleri ve deyi leri toplayın; fakat tam cümleleri toplamayın ve ezberlemeyin
- c. Arada sırada bir ipucu haricinde, hiçbir eyi yazmayın

2. Prova

- a. Bir sohbet için, siz kendinizi oynayabilirsiniz (ö renci rolü), ve yardımcı, sizinle konu an biri rolünü oynayabilir. (E er iki konu macı var ise, onlar bu durumu birkaç kere oynarken, siz onları gözlemleyin ve onların “performansını” kaydedin)
- b. Bir konu ma görevi (örne in, ö retme) için, sunu alı tırması yapın.
- c. Genel anlam ve önemli hatalara a ırlık vererek (do rulu u arttıran ayrıntılara de il), ana dilini konu anın girdisini alın
- d. Yararlı olacaksa, bir veya iki kere daha alı tırma yapın; fakat neredeyse ezberleyecek kadar fazla alı tırma yapmayın

3. Oyunu oynayın

Performansı kaydetmek için video bandı veya ses bandı kullanmak suretiyle, rolü oynayın

4. Ele tiri

- a. Problemlerin sayısına ve a ırlılı na ba lı olarak, ele tirilecek toplam 2-3 alan seçin ve her seferinde bir alanı ele alın. (*LinguaLinks*'ten önerilen alanlar: fonoloji, gramer, kelime hazinesi, *söylem, *fonksiyonlar, *çe itler, *etkile im becerileri, *kültürel çerçeve. Genellikle, *ile i aretlenenler, ele tirilecek olan daha önemli alanlardır.)

- b. Ele tirinin ço u, yardımcı tarafından ve ö rencinin sordu u sorulara cevap olarak yapılır
- c. Ba arıların ve problemlerin yeterli bir e kilde de erlendirilmesi için, teybi gerekti i kadar tekrar çalın.
5. Yukarıdaki adımları tekrarlayın
  - a. Genellikle, yukarıdaki adımların en az 3-6 kere tekrarlanması gerekir (bunu birkaç günlük bir sürede yapabilirsiniz, gizli prova yapmak isteyebilirsiniz, ilave yardımcıları kullanmak isteyebilirsiniz)
  - b. Performansınızı her ele tirdi inizde, onu, önceki problem alanları için ele tirin ve sonra, e er uygunsa, di erlerini ekleyin.

D. *ste e Ba lı Adımlar*

Bunlar hararetle tavsiye edilir, fakat tüm konular veya durumlar için mümkün olmayabilirler

1. Onaylama
Ana dilini konu an yardımcı, sizin rolü gerçek hayatta kullanmaya hazır olma durumunuzu onaylar
2. Kullanım
Ana dilini konu an, fakat sizin dil yardımcınız olmayan ki ileri kullanın
3. De erlendirme
De erlendirin ve gerekti i e kilde yeniden çalı ın. E er önemli bir problem yok ise, yeni deyi ler kullanmak, etkile imi daha karma ık hale getirmek (vs.) de i iklikler yapın.

E. *Performansın teybe kaydedilmesinin gerekçesi*

1. Ba arılar ve problemler alanları konusunda daha sistematik ve eksiksiz bir analiz elde etmek
2. Analiz, a amalar halinde yapılabilir ve her seferinde sadece bir veya iki dil bile ni/ becerisi ele alınabilir
3. Bir konu veya durum üzerindeki çalı ma zamana yayılabilir ve ilgili bant, daha sonra kullanılmak üzere saklanabilir
4. Teyp, ilerlemenin daha do ru izlenmesini sa lar
5. Düzeltme i lemi (anında düzeltmek yerine) daha sonraya bırakıldı ında, ö rencinin performansı daha iyi olma e ilimindedir
6. Anında düzeltme yapıldı ında, e er ö renci ona yo unla mamı sa, veya onu anlayamıyorsa, düzeltme etkin de ildir

F. Guidelines for Barefoot Language Learning (Larson) ve LAMP (Brewster ve Brewster)'de sunuldu u ekilde, A amalı Rol Yapma Oyunu ile Ö renme Döngüsünün Kar ıla tırılması

	A amalı Rol Yapma Oyunu	Ö renme Döngüsü
<i>yeterlilik seviyesi</i>	(yüksek-) orta ve üstü	ba langıç dahil tüm seviyeler
<i>amaç</i>	ö rencinin halihazırda bir ölçüde kontrol etti i dili, mükemmelle tirme fırsatı sa lar	ö renci için yeni olan dile a ırlık vermek te dahil olmak üzere, çoklu ö renme görevleri için örgütsel çerçeve sa lar; yeni
<i>genel ö renme programı içindeki önemi</i>	do rulu u ve akıcılı ı geli tirmek için çok yararlı bir teknik sa lar	ö rencilerin bile, topluluk içinde ili kiler geli tirmesine yardımcı olur
<i>ezberleme</i>	metin ezberlenmez	temel prosedürler, metnin ezberlenmesini (veya en azından, ezbere yakın derecede fazla ö renme) gerektirir
<i>ele tiri</i>	ses veya video bandı kullanılır	genellikle hemen yerinde
<i>kullanım için onay</i>	ana dilini konu an ki i	ö renci (genellikle ana dilini konu an birine danı arak)

16) Faaliyet artı Soru ve Cevap (Activity plus Question and Answer)

Kim, ne, nerede ve evet/hayır sorularını kavrama

Bu teknik, toplum/mahalleden ziyade, yardımcınızla daha iyi kullanılır. Amaç, kısıtlanmı bir faaliyet ba lamında, soruları anlama alı tırması yapmaktır. Siz, bir eylem ile ve bir soru kelimesi ile, duymak istedi iniz soru türünü istiyorsunuz; bu bakımdan, o, ö renci tarafından yönlendirilmektedir.

Soruyu cevaplandırmaya de il, fakat soruyu i itmeye konsantre olmalısınız. Ayrıca, kelime sırasına -- belirli soru kelimelerinin cümlelerin nerelerinde yer aldı na -- ve tonlamaya -- soru soruldu unda nasıl ini ve çıkı lar yaptı na -- dikkat edin.

Süreç

) Yardımcınızla birlikte, u kelimeleri gözden geçirin: kim, ne, nerede, evet, hayır.

) Ba langıç olarak, “kalemleri (kitap, kalem, ka ıt) belirli yerlere (masa, sandalye, ba , el, yer) koyma ve alma” eylemleri ile ba layın.

1. Önce, birkaç faaliyet yapın ve K M sorusunu isteyin. Bunlardan çok yapın ve K M sorularının kelime sırasına ve tonlamasına dikkat edin.

Örnekler:

a. Bir kitap alıyorsunuz ve “Kim” diyorsunuz.

Yardımcı, “Kitabı kim aldı?” diyor.

Soruyu i lemek için duraklıyorsunuz ve sonra “Ben aldım” diyorsunuz.

b. Kitabı, masanın üzerine koyuyorsunuz ve “Kim” diyorsunuz.

Yardımcı, “Kitabı masanın üzerine kim koydu?” diyor.

Duraklıyorsunuz ve sonra “Ben koydum” diyorsunuz.

c. Kalem, kitabın üzerine koyuyorsunuz ve “Kim” diyorsunuz.

Yardımcı, “Kalem kitabın üzerine kim koydu?” diyor.

Duraklıyorsunuz ve sonra “Ben koydum” diyorsunuz.

2. Birkaç faaliyet yapın ve NE sorusunu isteyin. Bunlardan çok yapın ve NE sorularının kelime sırasına ve tonlamasına dikkat edin.

Örnek:

a. Bir kalem alıyorsunuz ve “Ne” diyorsunuz.

Yardımcı, “Ne aldın?” diyor.

Soruyu i lemek için duraklıyorsunuz ve sonra “Bir kalem” diyorsunuz.

b. Kalem, elinizin üzerine koyuyorsunuz ve sonra “Ne” diyorsunuz.

Yardımcı, “Elinin üzerine ne koydun?” diyor.

Soruyu i lemek için duraklıyorsunuz ve sonra “Bir kalem” diyorsunuz.

3. NEREDE sorusu için birkaç faaliyet yapın. Bunlardan çok yapın ve NEREDE sorularının kelime sırasına ve tonlamasına dikkat edin.

Örnek:

- a. Kalemı ba ımızın üzerine koyuyorsunuz ve “Nerede” diyorsunuz.
Yardımcı, “Kalemı nereye koydun?” diyor.
Soruyu i lemek için duraklıyorsunuz ve sonra “Ba ımın üzerine” diyorsunuz.
- b. Ka ıdı yere koyuyorsunuz ve “Nerede” diyorsunuz.
Yardımcı, “Ka ıdı nereye koydun?” diyor.
Duraklıyorsunuz ve sonra “Yere” diyorsunuz.

4. EVET ve HAYIR soruları için birkaç faaliyet yapın. Bunlardan çok yapın ve EVET/HAYIR sorularının kelime sırasına ve tonlamasına dikkat edin.

Örnek:

- a. Kitabı alıyorsunuz ve “Evet” diyorsunuz.
Yardımcı, “Kitabı aldın mı?” diyor.
Soruyu i lemek için duraklıyorsunuz ve sonra “Evet” diyorsunuz.
- b. Kalemı, sandalyenin üzerine koyuyorsunuz ve “Hayır” diyorsunuz.
Yardımcı, “Kalemı masanın üzerine koydun mu?” diyor.
Duraklıyorsunuz ve sonra “Hayır” diyorsunuz.

5. İmdi hepsini biraraya getirin ve soruları rasgele isteyin.

Örnek:

- a. Aynı faaliyet/farklı soru:
Kitabı masanın üzerine koyuyorsunuz ve “Ne” diyorsunuz.
Yardımcı soruyu soruyor ve siz cevaplıyorsunuz.
Sonra “Kim” diyorsunuz. Yardımcı soruyor, siz cevaplıyorsunuz.
Sonra “Nerede” diyorsunuz. Yardımcı soruyor, siz cevaplıyorsunuz.
Sonra “Evet” diyorsunuz. Yardımcı soruyor, siz cevaplıyorsunuz.
- b. Farklı faaliyet/farklı soru:
Her seferinde farklı bir eylem yapıyorsunuz ve herhangi bir soru kelimesi söylüyorsunuz. Yardımcı uygun soruyu soruyor ve siz cevaplıyorsunuz.

6. İmdi yardımcınızdan, o “çerçeve” içindeki eylemlerden herhangi birini yapmasını ve uygulamakta oldu unuz sorulardan herhangi birini sormasını isteyin.

Örnek:

- a. Yardımcı, kitabı masaya koyuyor ve soruyor:
“Kitabı nereye koydum?”
“Masaya ne koydum?”
“Kitabı masaya kim koydu?”
“Kitabı masaya koydum mu?”

Unutmayın:

Önemli olan ne kadar hızlı cevap verdi iniz de il, fakat sorunun kelime sırasını ve tonlamasını ne kadar iyi i ledi inizdir.

17) Geni letme Alı tırması (Expansion Drill/Exercise)

Akıcılı ı artırıp daha karma ık gramer kalıplarını geli tirmek için cümlelere ekleme

Söyleyebildi iniz bir cümle alın ve ona bir kelime veya deyi ekleyin. Dönü türme alı tırması gibi, bu alı tırma da, temel cümleleri çabuk ve düzgün bir eilde söyleyebilmeniz için, onlarla oynamayı ö renmenize yardımcı olur. Örne in:

Kitap mavi.	The book is blue.
Küçük kitap mavi.	The little book is blue.
Hakan gülüyor.	Hakan laughs.
Hakan gülüyor ve oynuyor.	Hakan laughs and plays.
Ahmet gidiyor.	Ahmet is going.
Ahmet ile Ay e gidiyor(lar).	Ahmet and Ay e are going.

Ne kadar bildi iniz dile ba lı olarak geni letme alı tırmaları istedi iniz kadar basit ya da karma ık olabilir. Cümlenin ba ı, ortası veya sonuna sözcükler ya da sözcük gruplarını ekleyebilirsiniz. Olanaklar sayısızdır...

O lan ko tu.
Küçük o lan ko tu.
Küçük o lan sokakta ko tu.
Küçük o lan sokakta a layarak ko tu.
Dün küçük o lan sokakta a layarak ko tu.
Dün küçük o lan dü tü ü için sokakta a layarak ko tu.
Dün küçük o lan bisikletinden dü tü ü için sokakta a layarak ko tu.
Dün bisikletinden dü tü ü için küçük **o lanın** sokakta a layarak **ko tu unu** gördüm.*
Dün bisikletinden dü tü ü için sokakta a layarak **ko an** küçük **o lanı** gördüm.*

) *Not:* Cümlenin bir kısmında yapılan de i iklikler bazen cümlenin di er kısımlarını etkileyebilir. Buna dikkat edin!

Vurgu:

* **Akıcılı a yöneldi inizde**, birçok farklı cümleyle benzer cümle kalıbı eklemek istersiniz.

* **Cümle kurma kabiliyetinizi artırmaya yöneldi inizde**, bir cümleyi seçip mümkün oldu u kadar de i iklikler yapın (küçük o lan hakkındaki örnek gibi). Her zaman *eklemek* zorunda de ilsin; geni letme sırasında olan daha önceki bir cümleyi alıp daha de i ik bir yöne gidebilirsiniz.

Örne in: *Arkada ı onu görmeden önce*, küçük o lan sokakta ko tu.

18) Seri (Series)

De i ik fiil zamanları kullanarak, bir faaliyetin sırasını veya adımlarını tarif etme

Bir seri nedir?

) Bir Seri, özel bir tür monologdur

) Bir Seri, günlük faaliyetlerinizi alır ve onları, yeni dilinizde kodlar.

Belirli bir faaliyeti yapmak için takip etti iniz normal sırayı tek tek söyledi iniz zaman, Seri tekni ini kullanıyorsunuz. O, bir faaliyetin adımlarının sırayla tek tek söylenmesidir.

Ödev

) Gününüzü nasıl geçirdi inizi dü ünün ve seri haline getirilebilecek 15 yaygın faaliyeti (yani, hergün yapt ınız 15 eyi) listeleyin.

) Sonra bunların her birini ele alın ve 6 (veya 8) cümleyi a mayan bir Seri yapın.

) A a ıdakiler gibi bir giri cümlesi ö renin:

Böyle _____ yaparım.

This is the way I _____.

Nasıl _____ yaptı ımı söyleyeyim.

Let me tell you how I _____.

Bakalım, _____ anlatabiliyor muyum?

Let's see if I can explain _____.

Ve a a ıdakiler gibi bir biti cümlesi ö renin:

¾te, böyle (yapıyorum).

So, that's the way I (do it).

Do ru söyledim mi?

Did I say it correctly?

Anlatabildim mi?

Was I able to explain it?

) Onu ö renmek için, u a amaları kullanın: Yeni materyali alın. Onu iyi ö renin. Onu insanlarla kullanın. De erlendirin.

) Onu birtakım insanlara söylemek için fırsatlar yaratın.

Fikir:

Bir eyi yaparken, kendi kendinize u soruyu sorun: “Bu faaliyeti yaparken izledi im adımları (Türkçe olarak) tarif edebilir miyim?” E er edemiyorsanız, bir Seri hazırlayın.

Seri projelerinizin ilk örnekleri, kısa ve tek eylemli cümleler içermelidir. (E er onlar ba langıç ta çok karma ık ise, bu teknikten vazgeçersiniz). Basit cümlelerle ba layın ve daha sonra onları genişletin.

Örnekler:

Tabakları yıkamak:

Tabakları böyle yıkıyorum.

Lavaboya sıcak su dolduruyorum.

çine deterjan koyuyorum.

Tabakları yıkıyorum.

Sonra onları duruluyorum.

Sonra onları kurutuyorum.

Onlar kaldırıyorum.

Anlatabildim mi?

Su kaynatmak:

Nasıl su kaynatt ımı söyleyeyim.

Büyük bir tava alıyorum.

Onu suyla dolduruyorum.

Onu oca ın üstüne koyuyorum.

Oca ı yakıyorum.

20 dakika kaynayınca kadar bekliyorum.

Oca ı kapatıyorum.

te böyle yapıyorum.

Postadan gelenleri almak:

Postadan gelenleri i te böyle alıyorum.
Posta kutusuna gidiyorum.
Onu açıyorum.
Postadan gelenleri alıyorum.
Kutuyu kapatıyorum.
Eve geri dönüyorum.
Postadan gelenleri açıyorum.
O daha iyi söylenebilir mi?

Bilgisayarda bir mektup yazmak:

Bakalım bir mektubun nasıl yazılacağını
açıklayabilecek miyim.
Bilgisayarı açın.
Mektubu yazın.
Düzeltilmeleri yapın.
Mektubun basılı çıktısını alın.
Bilgisayarı kapatın.
Do ru söyledim mi?

Seri tekni i, gramer ö renmeye yardımcı olur.

Çe itli fiil zamanlarına (örne in, geçmi , imdiki, gelecek zaman) ve zamirlere (örne in, ben, biz, o, onlar) ili kin alı tırma yapmanın en iyi yollarından biri, onları bir Seri haline koymaktır. Bu, sadece fiil çekimleri yapmaktan daha verimli bir alı tırma olabilir. Ayrıca, beyniniz, fiil çekimine kıyasla daha fazla çalıacaktır.

Farklı zamanlarla ve zamirlerle bir Seri örne i: Arabayı Çalı tırmak

Emir ekli.

Arabanın kapısını aç.

Bin.

Kapıyı kapa.

Arabayı çalı tır.

Arabayı sür.

'O' - Geçmi Zaman

Arabanın kapısını açtı.

Bindi.

Kapıyı kapadı.

Arabayı çalı tırdı.

Arabayı sürdü.

'Ben' - Gelecek Zaman

Arabanın kapısını açacağa ım.

Binece im.

Kapıyı kapayacağa ım.

Arabayı çalı tıracağa ım.

Arabayı sürece im.

Seri tekni i, kültürün ö renilmesine yardımcı olur.

Seriye, yaptı ınız eyleri tarif etmek için kullandıktan sonra, Seriyi, Türkiye'deki insanların belirli eyleri yapma eklini tarif etmek için kullanın. Burada Seri tekni i, kültür hakkında bir ey ö renmek için kullanılmaktadır. Örne in:

“Bakalım buradaki insanların nasıl _____ yaptıklarını sana anlatabilecek miyim. Yanlı yaparsam beni düzeltiniz.”

VEYA

“_____ yapma eklini bana tarif eder misiniz?”

Taahhüt:

Türkçe dilinde *birçok* seri ö renmeyi taahhüt edin. unları ba armaya çalı ın: basitlik, ilerleme duygusu, insani (kültürel) ilgi, ki isel üslup, yararlılık, mizah vs.

19) Do ru/Yanlı Anlama (True/False Comprehension)

Cümlelerdeki ayrıntılara, örneğin onun olumlu mu yoksa olumsuz mu oldu una dikkat etme

Temel cümleleri anlayabilecek bir seviyeye gelince, bunu kullanın. Bir kategori veya alan seçin ve yardımcınız onun hakkında do ru veya yanlı cümleler söylesin. **Do ru (true)** veya **yanlı (false)** diyerek cevap verin. (Onun yerine “Evet” ve “Hayır” kullanılabilir.)

Örnekler:

Alan: Oda ve içindikiler

O kö ede 3 sandalye vardır.	do ru veya yanlı
İ ik kapalı.	“ “
Bu masanın üzerinde bir ey yok.	“ “
Orada 4 kitap var.	“ “
Pencerelerin hepsi kapalı de il.	“ “

Alan: Hava

Bugün hava bulutlu de il.	“ “
Güne parlıyor.	“ “
Dün ya mur ya madı.	“ “
Bu sabah hava çok so uktu.	“ “

De i iklik:

Yer de i tirin ve do ru/yanlı cümleleri siz söyleyin ve yardımcınız do ru veya yanlı diye cevaplasın.

Burada amaç sizi a ırtmak de il, fakat size dinleme ve ö renme alı tırması yaptırmaktır.

Do ru olarak yaptı nız yüzdeye dayanarak, cümlelerin zorlu unu ayarlayın.

E er dörtte birinden fazlasını yanlı yapıyorsanız, yardımcınız onları kolayla tırsın.

E er hepsini do ru yapıyorsanız, yardımcınız onları zorla tırsın.

20) Kavram Ara tırması (Concept Exploration)

Kelimelerin arkasında yatan anlamı veya kavramı bulma

Anlam nerededir?

Anlam, “kelimelerin arkasındadır”, “kelimelerin gerisindedir”. O bazen ortamın içindedir; bazen de ildir. Anlam, kültürün içine gömülüdür; o insanların kafasındadır. Anlam, insanların içindedir. Anlam, insanlar tarafından payla ılır.

nsanlar, anlamı bilirler. O, onlara apaçıktır. Onlar, o anlamların içinde hareket ederler. Onlar, anlamları analiz veya ifade edemeyebilirler. Onlar, anlamları içgüdüsel olarak hissederler. Anlamlar anla ılmakla kalmayıp, hissedilirler. Anlamlar, tat gibidir -- onu tadabilirsiniz; fakat açıklaması zordur.

Siz, kendi kendinize öncülük edersiniz!

Siz, bir yabancı olarak, anlamları, kelimelerin arkasında yatan kavramları kendiniz çıkarmalısınız. Sonuçta, ba ka hiç kimse onu sizin için yapamaz. Onu siz kendiniz çıkarmalısınız. Onu kendiniz *hissetmelisiniz* (veya *tatmalısınız*). Ancak o zaman, gerçekten anlarsınız. Ancak o zaman, kendinizi anlatabilirsiniz. Anlamlar bazen kolayca anla ılırlar. Bazen zor anla ılırlar.

Tercüme edilen bir kelimeyi alıp, kendi ana dilinizdeki anlam kutusuna koymakla yetinmeyin. Bunun yerine, ana anlamı anlayın ve sonra, kavramı anlamak veya çıkarmak için dü ünebildi iniz tüm soruları sorun. Örne in, “a abey” (“abi”) kelimesinin anlamını takip edin: o, bazı ortamlarda, büyük erkek karde ten çok daha fazla bir eydir veya birine hitap etme eklidir...

Anlamın geni li ini tesbit etmek, kavramları ara tırmanın ba lıca yollarından biridir. Bu, esas olarak, sorular vasıtasıyla yapılır. Ço u zaman, kelimelerin anlamlarının geni li i, sizin ana dilinizden farklı olacaktır.

Türkçe'nin anlamını içgüdüsel olarak hissedebildi iniz ve ngilizce'de do ru kar ılıklarının olmaması nedeniyle, ngilizce'de açıklaması zor olan kavramları hissedebildi iniz günü bekleyiniz.

21) Tek Cümle Kalıbı Alı tırması (Single Sentence Pattern Drill)

Yapısı veya kelime dizili i sizin ana dilinizden farklı olanlara a ırlık vererek, mümkün oldu u kadar çok cümle kalıbı alı tırması yapmak

Bu, yerine koyma alı tırmasının daha karma ık bir eklidir. Bir kerede de i tirece iniz kalem sayısı, yeni bir ekil üzerinde alı tırma yapıp yapmadı ınıza, yapı(lar)ın zorlu una ve dildeki genel ilerlemenize ba lıdır.

Bu alı tırmanın hazırlanması:

1. Alı tırma yapmak istedi iniz belirli bir cümle kalıbı seçin. Bu, bir model cümle i levini görecektir.

2. Yardımcınızdan, model cümledeki kelimelerin yerine konulabilecek di er kelimeleri, onların yerine koymanıza yardımcı olmasını isteyin. En iyisi, cümlenin sonundaki kelimelerden ba layarak, geriye do ru gitmektir. Bu idealdir, fakat e er alı tırmadaki herhangi bir kombinasyon do ru bir cümle olu turuyorsa, art de ildir.

Örnek:

O	geçen hafta	kasabaya	gitti.
O	dün	pazara	gitti.
Ben	bu sabah	kiliseye	ko tum.
Onlar	bu gece	onun evine	gidecekler.

O	taba ı	masanın	üzerine	koydu.
Onlar	bu kitabı	sıranın	altına	sakladılar.
Biz	o barda ı	sandalyenin	yanına	götürdük.

22) Olay Tarifi (Event Description)

Anlatılanları Anlama

nsanlar biraraya geldiklerinde, genellikle ba larından yeni geçen tecrübelerden veya olaylardan bahsederler. Bunu yaparken, anlatı (hikaye) üslubunu kullanırlar. Olay Tarifi, bunu öne çıkarır.

Bir ö renci olarak, anlatı üslubuna (yani, kendi dilini konu anların olayları birbirlerine nasıl anlattıklarına) dikkat edin; yani bir hikaye anlatırken nereden ba lıyorlar (ba ından mı?, son sözle mi?), nasıl bitiriyorlar, hangi ba laçları (ve, daha sonra, ve böylece, sonra) kullanıyorlar, hangi fiil zamanını kullanıyorlar vs. Onlar, olayları anlattıkça, “bakı açıları” ortaya çıkar.

Olay Tarifinin en iyi kullanıldı ı durumlar, a a ıdaki durumlardır:

- J O, (herhangi bir eski olay yerine) sizin (ö renci) katılımı oldu unuz bir eyi tarif etti i zaman. “Hikaye”, ba ınızdan geçen veya ahit oldu unuz bir eyle ilgili oldu u zaman, onu çok daha kolaylıkla “takip” edebilirsiniz ve hâttâ, ne olaca ını tahmin edebilirsiniz.
- J Yardımcınız, olayı, bir teybe anlatmak yerine üçüncü bir ki iye (onu ya amamı birine) anlatır. Bu çok daha do al ve deyimsel olur

Not: Yukarıdaki, her zaman mümkün olmayan bir “en iyi durum senaryosu”dur. Bu ekilde mümkün oldu u kadar çok anlatı elde etmeye çalı ın; fakat siz onu kaydederken yardımcınızın sizinle konu ması da mükemmel bir seçenektir. deal durumları elde edemedi iniz için bu tekni i *ihmal etmeyin!*

Anlatı Üslubunu Elde Etmenin Yolları

- J Yardımcınızla birlikte bir ma azaya veya pazara gidin. Geri döndü ünüzde, o, biraz önce olanları, bir ba kasına anlatsın (“biz” zamirini kullanarak): yani, “biz” ma azaya nasıl gittik, “biz” ne satın aldık, “biz” eve nasıl döndük, yolda ne oldu (sadece kısa bir ekilde). Onu teybe kaydedin. (Mümkünse, onu 2-3 kere anlatsın). Bu, içinde sizin yer aldı ınız bir ö renme malzemesi sa lar.
- J Kısa bir “oyun” canlandırın ve yardımcınız ne oldu unu üçüncü bir ki iye anlatsın. Onu teybe kaydedin. Siz kesinlikle onun içinde yer alıyorsunuz; çünkü oyunu siz tasarladınız ve oyunun bir parçası idiniz.
- J Yardımcınıza bir eyi açıklayın, örne in, dün size ne oldu unu veya bu hafta ba ınızdan ne geçti ini... Daha sonra, yardımcınız onu üçüncü bir ki iye anlatsın. Onu teybe kaydedin.

Di er anlatılar

- J Yardımcınız, ki isel bir çocukluk olayını anlatsın.
- J Yardımcınız, bir resmin içinde ne olup bitti ini anlatsın.
- J Yardımcınız, gözde bir hikayeyi, efsaneyi veya masalı anlatsın.

Bunların hepsini teybe (mümkünse videoya) ***kaydedin!!!*** Onu tekrar tekrar dinleyin ve ö renin. O, sizi dil ö renmenin ba langıç seviyesinden öteye götürecek mükemmel malzeme sa lar.

23) Aptalca-Akıllıca Sorular (Dumb-Smart Questions)

Sorulara verilen geni letilmi cevapları anlama

Aptal rolünü oynamak ve cevabını bildi iniz soruları sormak AKILLICADIR; çünkü böylece, insanların size söylediklerinin daha fazlasını anlama imkanına kavu uyorsunuz ve bu, moralinizi yükseltir.

Dil ö renmenin ba langıcında, söyledi iniz hemen her ey, ezberden söylenir. Ezberledi iniz her ey, gramer bakımından do rudur. Ve söyledikleriniz muhtemelen kula a oldukça akıcı gelir.

Bu ezberlenmi cümleler “ba ınızı belaya sokabilir”. Topluluktaki ki iler, dili, aslında oldu unuzdan daha akıcı konu tu unuz izlenimini edinebilirler. Ve siz bir bilgi elde etmek için bir soruyu “ezbere” söylerken, kar ınızdakinden gelen ani bir kelime “seline” bo ulursunuz ve hiçbir ey anlamazsınız. Bu da çok normaldir! O, daha ba langıçtan itibaren ba layan ve geçmeniz gereken bir safhadır. O halde bu safhadan geçin ve kurtulun. Ancak, kendi kendinize yardımcı olabilirsiniz ve “Aptalca-Akıllıca Sorular” burada i e yarar.

Siz bir *ö renci* oldu unuz için bunu yapmaya hakkınız vardır: **Cevabını bilerseniz bile, insanlara sürekli sorular sormaya yönelik bir zihniyet geli tirin.**

Bu tekni in en iyi kullanıldı ı durumlar unlardır:

-)] Oldukça standart bir cevabı olan sorular. Standart bir cevabın de i ik ekillerini elde edersiniz.
-)] Hemen herkesin cevaplayabilece i sorular.
-)] Durum, sizin kontrolünüz altında oldu unda; örne in, siz ne yapılaca ını sorarken veya belirli talimatlar alırken.

Basit Aptalca-Akıllıca Soru Örnekleri:

1. Toplum/mahalle içinde sorabilece iniz yaygın bilgi isteme sorularının bir listesini olu turmaya ba layın (ve devam edin), örne in:
  -)] Belirli bir yere nasıl gidilir?
  -)] Belirli bir ma aza, ofis, banka vs. ne zaman açılır/kapanır?
  -)] Otobüs hangi sıklıkta gelir ve ücreti nedir?
2. Spor Olayları -- Yardımcınız, belirli bir spor olayını ve nasıl oynandı ını teybe kaydetsin. Onu ö renin ve o etkinli in nasıl yapıldı ını insanlara sorun.
3. Ulusal bir Kahramanın Anıtı veya Heykeli --Yardımcınız, bu ki i ile ilgili tipik bir hikayeyi teybe kaydetsin. Onu ö renin ve o anıtı veya heykele gidin ve insanlara, bu ki inin kim oldu unu ve onun neden me hur oldu unu veya ülkesi için ne yaptı ını sorun.
4. Gözde (kısa) Çocuk Hikayeleri -- Yardımcınız bir veya ikisini teybe kaydetsin. Birini ö renin ve insanlardan, o hikayeyi anlatmalarını isteyin.
5. Deyimler ve Deyi ler -- Yardımcınızdan 5-7 tanesini alın. Yardımcınız, anlamını teypte açıklasın. 2-3 açıklama ö renin ve insanlardan, o deyimi veya deyi i size açıklamalarını isteyin.

6. Tarifler -- Yardımcınız, belirli bir resmi teypte tarif etsin veya ziyaret edilecek ilginç yerleri bir harita üzerinde tarif etsin. Onu ö renin ve insanlardan aynısını yapmalarını isteyin.

Bu teknik, soru sorulan kişinin sizin oldu u veya cevabın tahmin edilebilir olmadığı bir alı veri durumuna uygun de ildir.

Cevabı ö renilip sonra sorulacak di er belirli sorular (Önce, yardımcınızın bu sorulara verdi i cevabı teybe kaydedin; o cevabı ö renin ve daha sonra insanlara aynı soruyu sorun.)

“Burada insanlar kahvaltıda genellikle ne yerler?”

“En sevdi iniz yemek, sandviç, tatlı, içki nedir?”

“Bugün ne yaptınız?”

“Sabahtan ak ama kadar ne yaparsınız?”

“Onun ne yaptı nı tarif eder misiniz?”

“ nsanlar hafta sonlarında genellikle ne yaparlar?”

“Bana ailenizin bireylerinden bahsedin.”

“Lütfen bu kaydı dinleyin ve ne söyledi ini bana anlatın.”

“Ankara’da/Türkiye’de/do du unuz yerde ziyaret edilecek ilginç yerleri bana anlatın.”

24) Bir Takım Sorular Sor (Ask A Set of Questions)

Yaygın soruları sormak ve cevaplarını dinlemek

Bu teknik, *Bana bir Soru Sor* tekni i ile aynı zamanda kullanılabilir. Yaptı ınız ey, insanlara 5 ki isel soru sormaktır. Fakat önce ona hazırlanalım.

Hazırlanmak:

1. Kendi kendinize u soruyu sorun: Dil alı tırması amacıyla herhangi bir ki iye hangi 10-15 (ki isel) soruyu rahatlıkla sorabilirim? (Unutmayın: E er kendinizi insanlara ciddi bir dil ö rencisi olarak tanıtmı sanız, istedi iniz hemen her eyi sormak ve söylemek uygundur.)

Örnekler: Evinizde kaç ki i ya ıyor?

yeriniz evinizden ne kadar uzakta?

Okulda hangi dilleri ö rendiniz?

Tatil günlerinde ne yaparsınız?

Gitti iniz/ziyaret etti iniz en sevdi iniz yer neresidir?

Nerede büyüdünüz?

Evcil hayvanlarınız var mı?

Amerika'da akrabalarınız var mı? Neresinde?

2. Yardımcınız, onları mümkün oldu u kadar net bir ekilde söylemeyi ö renmenize yardımcı olmak için, bu soruları teybe kaydetsin. Yardımcınız ayrıca, her birine 2-3 cevap versin. Onları kaydedin.

3. Daha sonra, e er bunu, yeni insanlarla temas kurmanıza yardımcı olacak bir teknik olarak görüyorsanız, a a ıdakilere benzer bir ey söylemeyi ö renin:

Türkçe ö reniyorum.

I'm learning Turkish.

Pratik yapmak istiyorum.

I want to practice with people.

Size be soru sorabilir miyim?

Can I ask you five questions?

E er bunu yeni insanlarla kullanırsanız, nasıl cevap verdiklerini not edin. Bu, takip etmeye de er bir temas mı? e yarıyor mu?

Be soru sorabilir miyim?

May I ask five questions?

4. E er onu normal tanıdıklarınızla kullanmayı planlıyorsanız, o zaman ö renmeniz gereken sadece udur: "Size be soru sorabilir miyim?"

Bunu yardımcınızla yeterli bir ekilde uygulayabildi iniz zaman, onu ba kalarıyla uygulamaya hazırsınız demektir.

Ö rendi inizi Kullanmak:

E er be sorunuzu henüz tam olarak ezberlememi seniz, soruların yazılı oldu u ka ıdı yanınıza alın ve onları okuyun. Bu, hile sayılmaz!

25) Senaryosu De i tirilen Diyalog (Dialog With Track Variation)

Ana dilini konu anlar arasındaki kontrol edilen konu mayı anlama

Bu, esas olarak, ana dilini konu an iki ki i arasındaki bir rol oyunudur. O, sizin, anadilini birbirleriyle serbestçe konu an iki ki iyi dinlemenizi (ve gözlemlemenizi) sa lar. Bu teknik, normal konu mayı daha iyi anlamınıza yardımcı olur.

Siz, ö renci olarak, senaryo ve de i iklikleri vasıtasıyla, diyalonun nasıl ilerleyeceğini kararla tırıyorsunuz. Onu sizin kurgulamı olmanız, ne i itece inizi tahmin edebildi inizi anlamına gelir; ki bu da anlamaya kesinlikle yardımcı olur. Her bir rol oyununun birkaç eklini kaydedin (video daha iyidir).

Süreç

-) Anlama alı tırması için hangi diyalog konusuna veya durumuna ihtiyaç duydu unuzu kararla tırın (örne in, alı veri , lokanta, yol sorma, hediye verme).
-) Temel senaryoyu (önce hangisi, daha sonra hangisi), diyalonun takip edece i adımları hazırlayın. O, oldukça do al bir ekilde geli melidir.
-) Daha sonra de i iklikleri listeleyin; ki böylece konu anlar, diyalonun ikinci ve üçüncü ekillerindeki farklı unsurları seçebilsinler.
-) Ana dilini konu an iki ki i, her seferinde çe it “menüsünden” farklı unsurlar seçerek, rol oyununu birkaç kere oynasınlar. Onları, mümkün oldu u kadar serbest olmaya (konu ma diliyle konu maya) te vik edin; fakat diyalonun adımlarını muhafaza edin.
-) Oyunun de i ik ekillerini kaydedin (ses veya video bandına).
-) Kayıtları tekrar tekrar dinleyin (veya seyredin) ve:
Dili anlamaya, özellikle konu ma dilindeki ifadelere ve tonlamaya konsantre olun.
Kültürel ayrıntılara da konsantre olun (çünkü insanların söyledikleri ve yaptıkları, “kültürel kurallarla” kontrol edilir):
Bu diyaloglarda kim, neyi söylüyor?
Hangi jestler yapılıyor? Hangi ruh durumu hakim?
çerikte, (örne in, hitap artları, cevap kelimeleri) ve tavırlarda (örne in, aradaki mesafe, göz teması, dokunma) di er hangi “kültürel kurallara” uyuluyor?
Kar ıla tırma -- Sizin kültürünüzde yapıldı ı ekline kıyasla farklı olan nedir (veya yoklu u hissedilen ey nedir?)

Bu tekni in, ana dilini konu an iki ki i arasında yapılandırılmı gerçek bir konu ma gerektirdi ini akılda tutun. E er ki ilere sadece filanca eyi nasıl yaptıklarını sorarsanız, bu tekni i kullanmı olmazsınız. O da de erlidir; fakat bu teknikteki sahneler, üzerinde konu mak için de il, fakat rol oynayarak canlandırmak içindir.

Bunun ba arısı, büyük ölçüde, iki yardımcının yaratıcılı na ba lıdır. Onu abartılı veya iyi bir ekilde oynayabilen yardımcılar idealdir.

Bunların hepsinde, ruh durumuna, tonlamaya vs. dikkat edin.

Örnekler:

1. Durum -- Arkada ınız/kom unuz u ruyor.

Diyalog Senaryosu

- Kapıyı aç ve selamla
- çeri davet et ve otur
- Kısa sohbet
- Hafif yiyecek ikram et
- Ayrılı

Çe it Menüü

- Çe itli selamlamalar
- Samimi ekiler
- Seçimler: (2 tanesini seç) çocuklar, bahçecilik, i ler, hava, yemek, fiyatlar, dedikodu, di er
- d-e. Uygun olan eyler

2. Durum -- Bir dükkandan yiyecek satın almak

Diyalog Senaryosu

- Selamlamalar
1. kalemi iste
- Fiyat al (pazarlık?)
2. kalemi iste
- Fiyat al (pazarlık?)
- Toplam fiyatı al
- Öde
- Di er konu malar
- Ayrılı

Çe it Menüü

- Ki iler:* yabancı, hergün alı veri yapan ki i, seyahatten yeni dönmü çocukluk arkada ı
- d. *Çe itli:* yumurta, ekmek, reçel, tereya ı, peynir, ekerleme, süt vs.
Sebzeler: patates, kabak, havuç, marul, domates
Meyveler: portakal, elma, üzüm, kiraz

3. Durum -- Yol sorma

Diyalog Senaryosu

- Birinin dikkatini çek
- Belirli bir yerin nerede oldu unu sor
- Tarif/açıklama
- Ne zaman açıldı ını veya kapandı ını sor
- Belirli bir zaman ile cevapla
- Te ekkür ve ayrılı

Çe it Menüü

- Affedersiniz, Pardon, Bakar mısınız?
- Yerler:* banka, pazar, kitapevi, PTT, lokanta, mobilya ma azası
- unları dahil et:* sol, sa , dümdüz ileri, mesafe, kö ede, arkasında, yanında, kar ısında, ...

4. Durum -- Restoran

Diyalog Senaryosu

- Selamlamalar
- Masaya oturma
- çecek ısmarlama
- Ana yeme i ısmarlama
- Tatlı ısmarlama
- Faturayı ödeme
- Di er konu malar
- Ayrılı

Çe it Menüü

- a-b. Ho geldiniz, kaç tane, sigara içilen/içilmeyen
- Seçimler:* ayran, me rubat, meyve suyu, su
- Seçimler:* dana eti, kuzu eti, tavuk, balık, spesiyal
- Seçimler:* meyve, hamur i i, baklava, vs.

5. Durum -- Sabah Selamla ma Sahnesi

Diyalog Senaryosu

- Selamlamalar
- Geceyi nasıl geçirdin?

Çe it Menüü

- Ki i: iyi bir arkada , kom u
- Berbat, iyi de il, kötü gece

- c. Olumsuz cevap
d. Neden? (veya) Ne oldu?
e. Açıklama
f. Umarım bu gece daha iyi uyursun.
- e. Kötü davranışı, kafamı tıttı, çocuk hasta, ehorladı, bebek aladı.

Rol Oyununa Uygun Diğer Diyaloglar:

1. Hediye verme
Durumlar: a. Bir doğum günü, evlilik vs. için paketlenmiş bir hediye nasıl getirilir ve sunulur.
b. Paketlenmemiş bir hediye nasıl getirilir ve sunulur.
  2. Ev Sahibi/Davet Edilen Misafir
Durumlar: a. Kapıdaki ilk sohbet
b. Misafir içeriye girdikten hemen sonra ne olur
c. Gece nasıl sona erer; sonu kim başlatır
  3. Ödünç Alma Sahnesi
Durumlar: Komuyu bir şey ödünç almak için u ruyor: çekiç, testere, merdiven, araba, mikser
  4. Bir şey isteme:
Durum: Komuyu bir şey piirmek için ihtiyaç duydu u eyleri istemek için u ruyor: bir bardak şeker, süt, bir yumurta, ya
  5. Bir şey rica etmek:
Durumlar: a. Komuyu u ruyor ve bir yere (havaalanına, mağazaya) götürülmeyi rica ediyor.
b. Komuyu u ruyor ve bir “komuluk” ricasında bulunuyor: ben mağazadayken çocuklara bakar mısın, ben seyahat ederken çiçekleri sular mısın/kediye bakar mısın, gelen mektupları alır mısın.
- #3-#5 ile ilgili not:* Bir şey ödünç alma (#3) ile bir şey isteme (#4, #5) arasındaki “kültürel” farka dikkat ediniz.
6. Postahane Sahnesi
Durumlar: Kişiyi u 3 eyi yapmak için oradadır: bir mektup postalamak, bazı pullar satın almak ve bir telefon kartı satın alınmak.
Onu, birkaç ekilde rol yaparak canlandırın: a) orada oturan biri, b) ehre yeni gelen biri, c) yurtdışından oraya yeni taşınan biri.
  7. Kendinizi/Başkalarını Tanı tırmak
Durumlar: Bir kişinin a) kendisini, b) e ini, c) bir arkadaşını nasıl tanı tırdı nı rol yaparak canlandırın.
nsanların böyle bir durumda söyledi i bir veya iki cümleyi veya soruları dahil edin.

8. Telefonla Arama Sahnesi

Durumlar: Telefonla belirli aramaların nasıl yapıldı ını rol yaparak canlandırın.

9. Taksi Ça ırma Sahnesi -- Bir taksi ça ırma ve bir yere götürülmeyi isteme.

10. Sözlü Tebrik Sahnesi -- Sözlü tebrikler nasıl ifade edilir ve alınır?

Durumlar: a. Yeni ni anlanan veya evlenen bir adam
b. Yeni ni anlanan veya evlenen bir bayan
c. Yeni çocukları olan bir çift

11. Sözlü Teselli Sahnesi -- Sözlü teselliler nasıl ifade edilir ve alınır?

Durumlar: a. Bir cenazeden önce/sonra
b. Kederli aileyi ziyaret etme
c. Hastalık veya kaza ile ilgili
d. Do al afet, hırsızlık nedeniyle mal kaybı ile ilgili

26) Kompleks Cümle Kalıbı Egzersizi (Complex Sentence Pattern Exercise)

Bir cümle kalıbına uyan yeni cümleler üretme

Bu faaliyet bir gramer alı tırmasından çok, bir gramer egzersizidir. Bir egzersiz, yeni cümleler üretmeye devam etmenizi sağlar. Bu faaliyet, basit cümlelerden ziyade, kompleks cümlelerde en üretken şekilde kullanılır.

Bu Egzersizin Hazırlanması:

-) Dizili ekli merakınızı çeken kompleks bir cümle seçin. O, pratik yapmak istediğiniz türdeki cümle için bir model ilevini görür.
-) Yardımcınızdan, o model cümlenin kalıbına kabaca uyan birkaç başka cümle alın (ve birkaç tane kendiniz üretin ve yardımcınızın üzerinde test edin). (Diğer bir deyişle, Tek Cümle Kalıbı Alı tırmasında olduğu gibi sadece kelimelerin yerine başka kelimeler koymakla kalmayıp, tümüyle yeni cümleler üretiyorsunuz.)

Belirli kompleks cümleler üretme pratiği yapmak ve küçük fonksiyon kelimelerinin o cümlelerdeki yerlerine dikkat etmek amacıyla bu egzersizi yapın.

Sizin özellikle merakınızı çeken kompleks cümlelerin kalıbına uyan yeni cümleler üretmeyi alışkanlık haline getirdiğinizde, daha uzun deyişlerin gramer yapısına daha duyarlı olursunuz. Basit cümleler kullanmanın ötesine geçmelisiniz. Bu, kompleks cümlelerde ustalaşmanın sistematik bir yoludur.

Örnekler:

Burada olsaydın, kardeşim ölmezdi.
Daha erken ayrılırdı, kaybolmazdı.
Bilseydik, onu alırdık.
Gelseydi, o lu geç kalmazdı.

Ne zaman uyumaya çalışsam, sen daima horluyorsun.
Ne zaman konu mayaya çalışsam, o daima onun sözünü kesiyor.
Ne zaman ayrılmak istese, bebek daima ağlıyor.
Nasıl oturmaya çalışırsa çalışsın, ayağı daima uyu uyor.

27) Oyunlar ve Faaliyetler (Games and Activities)

Bir oyun veya faaliyet (talimatlar, tarifler, yorumlar, ünlemler) hakkında dilini kullanmak

Siz dil öğrenicisi rolünüze ve dil öğrenmeye odaklanmaya devam ettiğiniz sürece, oyunlar ve faaliyetler, dili bir ortam içinde kullanmak açısından çok yararlıdır. Onlar, insanlarla birlikte olmak ve etrafınızda konuşulanları duymak için yaratıcı fırsatlar olarak kullanılabilirler. Özellikle çocuklar onlara bayılır. Onlar ayrıca, insanların size olan ilgisini artırır.

1. Oyunları ve faaliyetleri gösteren bu listeyi inceleyin ve hem dil öğrenmek, hem de toplum/mahalle içinde arkadaşlarınızla edinmenize yardımcı olması için hangilerini kullanmak istediğinizi tesbit edin. (Onları, ülkenizden ayrılmadan önce satın almanız gerekebilir.)
2. Bir oyun için, yardımcınıza, onun nasıl oynanacağını öğretin ve daha sonra, onu topluluktaki insanlara öğretmek için hangi talimatlara ihtiyaç duyduğunuz (dilde) öğrenin. Bir faaliyet için, yardımcınızdan, o faaliyeti insanlara açıklamak için ne söylemeniz gerektiğini öğrenin.
3. Yardımcınızla birkaç kere onun pratiğini yapın; ondan sonra onu “sokakta” uygulamaya hazırsınız.
4. Önemli: Bir oyunu oynarken, insanlar aptalca bir hata yaptıklarında, onların lehine bir şey olduysa, kazandıklarında, başkasını iyi oynamaya teşvik ettiklerinde ne söylediklerine ve yaptıklarına (tonlama ve jestlerle), ne zaman/nasıl güldüklerine, başkasıyla nasıl etkileşim kurduklarına veya takıldıklarına ve kazanmanın o kültürde ne kadar önemli olduğunu (ve bir kişinin kazandığında veya kaybettiğinde nasıl tepki gösterdiğine) dikkat edin. Bunların hepsi, değerli kültürel bilgilerdir. Aralarına karışmayı ve yaptıklarını yapmayı öğrenin.

<u>Yapılacak Eylemler</u>	<u>Gösterilecek Eylemler</u>	<u>Oyunlar</u>
Bubble blower (sabun köpüğü üfleycisi)	Amerikan futbolu	Tic-tac-toe
Juggling (jonglörük: nesnelere havaya peler atıp yakalamak)	Uzun balonlar (hayvanlar yapmak için)	Connect Four
Spirograph (nefes resmi çizicisi)	Kağıttan uçaklar	Mastermind
Yo-yo tricks (yo-yo oyunu)	Origami	Othello
Labyrinth (labirent)	Transformers (ekildeki tirciler)	Checkers (dama)
View Master	Sihirbazlık hileleri	Booby Trap (Bubi Tuzağı)
Silly Putty	Karikatür çizmek için defter	Memory (Hafıza)
Slinky		Backgammon (Tavla)
Jacks	<u>Bilmeceler</u>	Zenga
Magnets (mıknatıslar)	Hi-Q (zeka oyunu)	Carum
Frisbee (frizbi)	Ayrılabilen metal halkalar	Racko
Lego (Lego)	Yap-boz	Uno
Ring Toss	Halkalardan piramit (3 direk)	Pit
		Dominoes (Domino)
		Aggravation (Kızma Birader)

Türkçe’de oyunlar var: Tabu, Pictionary (hızlı resimleme oyunu)

Küçük uyarı: İnsanlar bunlardan öyle çok hoşlanabilirler ki, aktivitelerini oynamak için evinize ulaşabilirler. Bu çok değerli olabilir veya ..... ☺

Ayrıca, onların bazı oyunlarını öğrenin (örneğin, *Okey*, 51).

28) ki Dilde Okuma (Bilingual Reading)

ki dil arasında grameri ve ifade eklerini karılaştırma

Bu teknik, içeriğin tamamıyla aynı olması halinde en iyi sonucu verir (örneğin, tercüme edilen hikayeler, kitaplar, balyazılar); fakat benzer olması halinde de de erlidir (örneğin, bir çocuk hikayesinin onlardaki karılıklı, bir haberin yerel gazetede ekli).

Gerekli Malzemeler: Her iki dilde yazılı materyal, iyi bir diller arası sözlük, içgörülerini not edecek bir defter. Dille ilgili bir gramer kitabı da yararlı olacaktır.

Süreç:

1. Her iki dilde (onu, yeterince anlayarak hedef dilde yapabilmeye kadar, önce ana dilde) kısa bir pasaj okuyun (kendinizi fazla bunaltmayın!)
2. içinde geçen önemli kelimeleri (isimler, sıfatlar, fiiller) karılaştırmak için sözlükünüzü kullanın ve tercümesini, hedef lisandaki metinde yer alan kelimelerin üzerine yazın.
3. isimler/sıfatlar- bu kelimelerin eklinin, tekil/ço uldu nda, de i ip de i medi ini kontrol edin. E er de i iyorsa, o de i iklik hangi anlama i aret ediyor? (Açıklama için, gramer kitabına bakın.) içgörülerini defterinize yazın.
4. Fiiller-Kullanılmakta olan fiilleri (eylem kelimelerini), özellikle fiil zamanını (zaman, nitelik, ruh durumu) kontrol edin. Fiilin nasıl yazıldığını ve o fiil zamanının neyi gösterdiğine dikkat edin. Onu, ana dilinizle karılaştırın. (O fiil zamanı hakkında gramer kitabında ne yazıldığını bakın.) içgörülerini defterinize kaydedin.
5. Fonksiyon kelimeleri – Di er kelimeleri birbirine balyayan gramer kelimeleri olan “küçük kelimelere” (edatlar, balyaçlar vs.) bakın. Bunlar, muhtemelen en sık karılaşılan kelimelerdir. Kelime dizilişini, bu kelimelerin, di er kelimelerin nerelerinde yer aldığını kontrol edin. Onu, kendi ana dilinizle karılaştırın.
6. O pasajı, hedef dilde tekrar birkaç kere okuyun (hâttâ onu ezberleyin) ve analiziniz esnasında elde ettiğiniz içgörülerini içgüdüsel olarak sezmeye çalışın. Her gün bu şekilde dikkat ederseniz, gramer yavaş yavaş “içinize sızacaktır”.

lave Faaliyetler

-) Tekrar tekrar dinleyebilmeniz için, ana dilini konu an biri, o pasajı sizin için kaydetsin.
-) Teypten veya ana dilini konu an biri tarafından size dikte ettirilen pasajı yazma pratiğini yapın. Dikte ettirme, o dilde okur yazar olmaya kesinlikle yardımcı olur.